

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS KREIPIMASIS

2021-07-14

**Lietuvos Respublikos Prezidentui,
Lietuvos Respublikos Seimui,
Lietuvos Respublikos Vyriausybei,
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai**

Europos Komisijai 2020-02-04 paskelbus konsultacijas su šalimis narėmis dėl Europos kovos su vėžiu plano, kaip vieno esminių Europos Sveikatos Sąjungos iniciatyvos elementų sukūrimo, Lietuvos mokslų akademija (LMA) 2020-06-26 kartu su Europos Komisijos (EK) atstovybe Lietuvoje, dalyvaujant LMA, Vyriausybės, Vilniaus universiteto ir Lietuvos sveikatos mokslų universiteto bei Nacionalinio vėžio instituto onkologams, respublikinių ligoninių specialistams, nevyriausybinių organizacijų ir pacientų, persirgusių vėžiu, organizacijų atstovams surengė konferenciją – piliečių dialogą, kuriame buvo priimtas išsamus dokumentas, aptariantis pagrindines tokio Europos kovos su vėžiu plano dalis. Jame taip pat buvo aprašyta galima Lietuvos pavyzdinė iniciatyva „Europa įveikia vėžį – Lietuvos bandomasis projektas“, kuri galėtų pasitarnauti kaip EK ir Lietuvos bendras bandomasis projektas, mėginant vienos šalies pavyzdžiu ieškoti praktikoje sprendimų, kaip įgyvendinti tokio plano keliamas užduotis ir sukaupti gerą patirtį, reikalingą ir kitoms šalims narėms.

Šis dokumentas buvo nusiųstas ir EK, ir Europos Parlamentui. Europos Parlamento Pirmininkas teigiamai įvertino dokumento išvadą ir galimą Lietuvos pavyzdinę iniciatyvą, pateikdamas EP specializuotam komitetui svarstyti šį dokumentą. Europos Komisijos Pirmininkė ne tik teigiamai įvertino minėtą dokumentą, bet savo atsakyme pabrėžė, kad dokumento išvados bus įtrauktos į EK rengiamo Europos kovos su vėžiu plano turinį, o jei Lietuva parengs tokią pavyzdinę bandomosios kovos su vėžiu iniciatyvą, EK yra pasirengusi remti tokią iniciatyvą.

LMA specialistų pasiūlyta bandomojo projekto schema buvo pateikta Lietuvos Respublikos sveikatos ministerijai, pristatyta ir Vyriausybės kanceliarijai, apie ją informuoti ir Lietuvos Respublikos Prezidentas bei Seimas.

EK Pirmininkės atsakyme labai aiškiai išdėstyta EK pozicija: „Aš sveikinu tokią iniciatyvą kurti bandomąjį projektą kovojant su vėžiu ir Komisija toliau galės remti šį projektą / *Related to this, I welcome the initiative to develop a „Lithuanian flagship Initiative for beating cancer and the Commission remains available for further support“.*

Tokia Komisijos nuostata gali padėti gauti papildomą kelių dešimčių milijonų eurų finansavimą šiam bandomajam projektui įgyvendinti. Lietuva turi užtektinai potencialo tokiai Kovos su vėžiu plano lyderystei ES mastu. Lietuva galėtų tapti ir geros praktikos kovoje su vėžiu pavyzdžiu kitoms ES šalims narėms, bet tik pateikdama visuminį daugiafunkcį vėžio įveikimo praktikoje modelį.

Todėl LMA kreipiasi į LR Prezidentą, į LR Vyriausybę bei į LR Seimą prašydama apsvarstyti šios specialistų parengtos principinės Vėžio konsorciumo schemos įgyvendinimo galimybes, imtis lyderystės parengti išsamų Lietuvos pavyzdinės bandomosios iniciatyvos projektą ir teikti paraišką EK dėl jo įgyvendinimo.

Lietuvos mokslų akademijos prezidentas

akad. Jūras Banys